www.turkishstudies.net/education

Turkish Studies - Educational Sciences

eISSN: 2667-5609

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

Sponsored by IBU

Sınıf Öğretmenlerinin Bakış Açısıyla Okulların Sahip Olması Gereken Nitelikler

The Qualifications Schools Should Have From The Perspective of Classroom Teachers

Mehmet Özenç*

Abstract: The main purpose of this research is to determine the qualifications that should have in schools from the perspective of classroom teachers. The working group of the research, which is carried out according to the scientific pattern, which is one of the qualitative research methods, consists of 32 classroom teachers who participated in an in-service training program organized by the Ministry of Education in 2018. Convenience sampling method was used to determine the study group. The data were collected through a form requested from teachers within the scope of in-service training. In the form, teachers were asked to establish a school and determine the qualifications of the school. Descriptive analysis approach was used to analyze the data. As a result of the analysed data, the following results were obtained: The values that teachers want most to be in the school are; love, respect, national and spiritual values. The most common in terms of physical structure and equipment in the school they would establish are that; schools being in a natural environment, equipped with technology, design skill workshops and large and spacious classrooms. The teachers wanted to work in the equipped and self-developed schools that are suitable for children and also schools should be innovative, conscientious and loving. As the differences between the schools they would establish and the traditional ones; an innovative understanding, hands-on learning, spending time for socio-cultural and sports activities, training as much as needed, and having a physical environment like a home environment. The students who will be educated from the school they will establish, should have values and be respectful, loving and like research. The results obtained from this one are compared with other research results.

Structured Abstract: Schools, where the children spend the most time after their families and where all kinds of education and training activities are held, have a number of qualifications. These qualities change over time as the needs differ. Physical facilities of schools, qualifications of working teachers, school's understanding of management, values, etc. Qualifications have an important effect for students studying in these schools to receive a quality education. The coexistence and harmony of these qualities turn schools into effective schools. In order to be effective schools, the qualifications must be determined. When the literature is analyzed, it is seen that various researches have been carried out on schools and the qualifications of teachers working in schools. Sünbül (1996) and Erdiñ (2006) investigated teacher qualifications; Yetim and Göktaş (2004) investigated professional and personal qualifications of teachers; Turan and Aktan (2008) searched the social values that should be in school life; Baştape (2009) examined attributes of the effective school; Çengelci, Hancı and Karaduman (2013) studied value education in the school environment; Bakioğlu and Bahçeci (2010) analyzed parents' views on the school image; Aksoyalp (2010) studied qualified school

* Dr. Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Nizip Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
Asst. Prof. Dr. Gaziantep University, Nizip Education Faculty, Department of Basic Education
ORCID 0000-0001-6339-4092
mozen51@gmail.com

Cite as/ Atıf: Özenç, M. (2020). Sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla okulların sahip olması gereken nitelikler. *Turkish Studies - Education*, 15(4), 2841-2855. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.44374>

Received/Geliş: 20 June/Haziran 2020

Accepted/Kabul: 27 August/Ağustos 2020

Copyright © INTAC LTD, Turkey

Checked by plagiarism software

Published/Yayın: 30 August/Ağustos 2020

CC BY-NC 4.0

principal in the 21st century; Montenegro (2011) examined attributes of school principals through teachers' perspectives; Sezer (2016), on the other hand, examined the qualifications of ideal teachers through the views of managers. Göksoy, Emen and Aksoy (2013) investigated the security problems in schools, Kara and Bozbayındır (2019) investigated prospective teachers' perceptions of the concept of school. When these studies are examined, it is seen that the qualifications of teachers and administrators are more emphasized and the qualities that schools should have are not generally investigated. When the researches on the values in the school are examined, it is seen that the acquisition of the values is generally emphasized (Berkant, Efendioğlu & Sürmeli, 2014; Doktaş-Yeşiltaş, 2015). In this context, it is necessary to determine what qualifications schools should have according to the classroom teachers.

The main purpose of this research is to determine the qualifications that should be found in schools from the perspective of classroom teachers. To achieve this goal, answers to the following questions were sought.

1. According to classroom teachers, what are the values that the schools they will establish should have?
2. According to classroom teachers, how should the physical structure and equipment of the schools they will establish should have?
3. According to classroom teachers, what are the qualifications of teachers who will work in the schools they will establish?
4. According to classroom teachers, what kind of management mentality should the schools to establish?
5. According to classroom teachers, what are the differences between the schools they will establish and the traditional schools?
6. According to the class teachers, what are the qualifications of the students to be trained in the schools they will establish?

Method

Phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in this study, which was carried out to determine the opinions of classroom teachers about the qualities that should be found in a school. "The phenomenon of science focuses on facts that we are aware of but do not have in-depth and detailed understanding. Convenience sampling method was used to determine the study group. 32 classroom teachers who completed the form in which the data of the research were collected from 44 classroom teachers who voluntarily participated in an in-service training activity carried out by the Ministry of Education [MOE] in 2018 constituted the working group of the research.

The data of the research was collected through the form "I am Designing the School of the Future" created by MOE within the scope of an in-service training. In the task part of the form; Participants are asked to determine the qualifications of the school they will establish and for this purpose. The data of this research were analyzed by descriptive analysis approach.

Conclusion and Discussion

The values that teachers want most to be in the school they will establish are; love, respect and national and spiritual values. There are similar research results to this conclusion. In a study by Gökdaş and Ak (2019), it was determined that secondary school students wanted more respectful students and more compassionate teachers.

The most common in terms of physical structure and equipment in the school they will establish are; being in a natural environment, equipped with technology, design skill workshops and large and spacious classrooms. This result is parallel to the literature. Similar results were found in studies with students. In a research conducted by Aktürk-Çopur (2017), primary school students in their schools; gym and pool, playground, separate classrooms for each lesson, more natural areas, zoo, library, informatics room, smart board, science / experiment corners, etc. determined what they wanted.

The classroom teachers wanted from the teachers who will work in the school they will establish to have the following qualifications: The teachers must be equipped and self-developed, must appeal to

children and must be innovative, conscientious and loving. There are studies parallel in the literature with these research. Helvacı and Aydoğan (2011) describe the characteristics of qualified teachers; education life, expressiveness, in-service studies, and teaching strategies used.

Classroom Teachers' understanding of management in the school they will establish must be; fair, based on freedom and support employees. This result of the study is parallel with other research results. It is the school administrators who will form the management understanding that prevails in the schools. In their research, Gürbüz, Erdem and Yıldırım (2013) determined that successful school principals are managers who provide job satisfaction for their employees. They stated that in order to ensure job satisfaction, employees should be motivated and supported by keeping their morale high.

As the differences between the ones they set up and the traditional schools; They stated that there is an innovative understanding, hands-on learning, spending time for socio-cultural and sports activities, training as much as needed, and having an environment like a home environment physically.

The students who will be educated from the school they will establish must be have the values of society and be respectful, loving and like researching.

Keywords: Classroom Education, Classroom Teachers, School Qualifications, Values, Physical Structure and Equipment, Management Approach, Student Qualifications.

Öz: Bu araştırmanın ana amacı sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda okullarda bulunması gereken niteliklerin bütüncül bir bakış açısıyla belirlenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim desenine göre yürütülen araştırmanın çalışma grubunu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2018 yılında düzenlenen bir hizmet içi eğitim programına katılan 32 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler hizmet içi eğitim kapsamında öğretmenlerden doldurulması istenen bir form aracılığıyla toplanmıştır. Formda, öğretmenlerden bir okul kurmaları ve kuracakları bu okulun niteliklerini belirlemeleri istenmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Verilerin analizi neticesinde şu sonuçlar elde edilmiştir: Öğretmenlerin kuracakları okulda bulunmasını en çok istediği değerler sırasıyla; sevgi, saygı ve milli ve manevi değerlerdir. Öğretmenler kuracakları okuldaki fiziksel yapı ve donanım ile ilgili olarak en çok; okulların doğal bir çevrede bulunmasını, teknoloji donanımlı olmasını, tasarım beceri atölyelerinin ve geniş ve ferah sınıfların bulunmasını istemişlerdir. Öğretmenler kuracakları okulda görev alacak öğretmenlerin donanımlı ve kendini geliştiren, çocuklara hitap edebilen, yenilikçi, vicdan sahibi ve sevgi dolu olan öğretmenler olmalarını istemişlerdir. Öğretmenler kuracakları okullar ile geleneksel okulların farkları olarak; yenilikçi bir anlayışın olmasını, yaparak yaşayarak öğrenmenin olmasını, sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlere zaman ayrılmasını, ihtiyaç kadar eğitim verilmesini, fiziksel açıdan ev ortamı gibi ortamın olmasını ifade etmişlerdir. Öğretmenler kuracakları okuldan yetişecek öğrencilerin; toplumun değerlerine sahip ve saygılı, sevgi dolu, araştırmacı ve saygılı olmasını istemişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Eğitimi, Sınıf Öğretmenleri, Okulların Nitelikleri, Değerler, Fiziksel Yapı ve Donanım, Yönetim Anlayışı, Öğrenci Nitelikleri.

Giriş

Belirli bir olgunluğa ve yaşa erişmiş olan çocukların evlerinin dışında en çok vakit geçirdiği yerler okullardır. Türk Dil Kurumu'na [TDK] (2020) göre okul “Her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yer, mektep” anlamına gelmektedir. “Okul denen bürokratik örgüte toplumlar pek çok görevler yüklemişlerdir. Bütün devletler eğitim sisteminin okullar aracılığı ile gerçekleştirmesini istedikleri beklentileri eğitim yasalarında belirlemişlerdir. Bu amaçlar dikkatle incelendiğinde temel olarak dört boyutta ele alınabilir. İyi insan, iyi yurttaş, iyi üretici ve iyi tüketici yetiştirmek” (Aydın, 2015: 7). Böylece toplumun varlığını uzun yıllar sürdürmesi istenmektedir. Kaplan'a (1999: 15) göre okul, eğitim için oluşturulan kontrollü mekânlardır. Bu kontrollü mekânlarda hazırlanan resmi programlar vasıtasıyla, öğretmen ve öğrencilere verilen

resmi rollerle öğretme-öğrenme gerçekleştirilir. Böylece toplumsal, siyasal ve kültürel “kodların” iletilmesi görevi resmen okullarıdır.

Çocukların ailelerinden sonra en fazla zaman harcadıkları ve her türlü eğitim ve öğretim etkinliklerinin yapıldığı yer olan okullar bir takım niteliklere sahiptir. Bu nitelikler ihtiyaçların farklılaşmasıyla birlikte zaman içinde de değişmektedir. Okulların fiziksel imkânları, çalışan öğretmenlerin nitelikleri, okulun yönetim anlayışı, değerleri vb. nitelikler bu okullarda okuyan öğrencilerin kaliteli bir eğitim alması için önemli bir etkiye sahiptir. Bu niteliklerin birlikte varlığı ve birbirleriyle olan uyumu okulları etkili okula dönüştürür. Baştepe’ye (2009: 76) göre etkili okul, birey ve toplumun eğitim-öğretim isteklerini en üst düzeyde gerçekleştiren öğrenci merkezli çağdaş bir eğitim-öğretim kurumudur. Okulların etkili okul olması için sahip olmaları gereken niteliklerin belirlenmesi gerekmektedir.

Okulların toplumun beklentilerine cevap verebilmesi için toplumun değerleriyle uyumlu bir değerler iklimine sahip olması gerekmektedir. TDK’nin (2020) Güncel Türkçe Sözlüğü ’nde değer; “Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü.” olarak tanımlanmıştır. Okulda öğrenim gören öğrenciler ve öğretmenlerle birlikte çalışan diğer kişiler, veliler ve okulun diğer tüm paydaşları bu değerlerden haberdar olmalı ve onu hissetmelidirler. Bu da ancak o değerlerin okulda yaşanılması ile mümkündür. Suyitno vd. (2019) de bu konuya dikkat çekerek gençlerin eğitim vasıtasıyla milliyetçilik, dürüstlük, disiplin ve sorumluluk duygularına sahip olabileceğini ifade ederek değerler eğitiminin küçük yaştan itibaren verilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Okulların etkili bir eğitim-öğretim faaliyeti gerçekleştirmesi için bir takım fiziksel yapı ve donanımına sahip olması gerekmektedir. Baykal (1995; akt. Vural & Sadık, 2003: 7) “çağdaş okul binalarının, amaçlanan davranışların gerçekleşmesini kolaylaştırıcı nitelikte olması, okul binalarında öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin genel ya da özel ihtiyaçlarını karşılayacak ortamların (laboratuvar, kütüphane, spor salonu, atölye, oyun ve tiyatro salonu, yemekhane vb.) bulunması gerektiğini belirtmiştir”. Ayrıca 21. yüzyılda değişen ihtiyaçlara cevap verebilmek için mutlaka okulların teknolojik altyapıyla donatılması da gerekmektedir. Öğrenme ortamlarının tasarımı; öğrencilerin dikkatini, konforunu, erişimini ve eğlencesini etkileyerek öğrencilerin motivasyonu, konsatrasyonu ve performansı üzerinde doğrudan etkiye sahip olabilir (Miller, Erickson & Yust, 2001: 3).

Okulların nitelikli ve mngmkaliteli olmasını sağlayan yegâne unsur öğretmenlerdir. Buddin ve Zamarro’ya (2009) göre öğretmen kalitesi, öğrenci başarısının anahtar elementidir. Kendini yetiştirmiş ve sürekli yeni bilgilerle donatan, öğrenci seviyesine inebilen, gelişen teknolojiye uyum sağlamış ve derslerinde etkili biçimde kullanabilen, çocuk sevgisiyle dolu, öğretim yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanan, alan bilgisine hâkim öğretmenleri nitelikli öğretmenler olarak değerlendirilmek mümkündür.

Okullardaki yönetim anlayışı da okulların niteliğini etkileyen önemli bir unsurdur. Yöneticiler tarafından benimsenen yöneticilik anlayışı okulun istenen hedeflere ulaşmasını sağlamada önemli bir yere sahiptir. Helvacı ve Aydoğan (2011: 47) etkili okulu oluşturma, yönetme ve sürdürmede, okul yöneticisinin bir lider olarak önemli bir yerinin bulunduğu bir çok araştırmacının üzerinde birleştiği bir konu olduğunu belirtmiştir. Aynı şekilde Prater de (2004) yaptığı araştırmada yöneticilerin liderlik faktörleri ile öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı farklılık olduğunu belirlemiştir.

Etkili eğitim-öğretim faaliyeti gerçekleştiren okullardan mezun olan öğrencilerin de bir takım niteliklere sahip olması beklenmektedir. Beklenen bu nitelikleri; çalışkanlık, milli ve manevi değerlere sahip olma, kendisine, ailesine ve ülkesine faydalı olmalı, donanımlı, kendiyle barışık, sorumluluk sahibi olma, merhametli olma, alanında kendini sürekli geliştirme arzusu içinde olma vb. şeklinde özetleyebiliriz.

Alanyazın incelendiğinde okullar ve okullarda görev yapan öğretmenlerin nitelikleri üzerine çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Sünbül (1996) ve Erdinç (2006) öğretmen niteliklerini; Yetim ve Göktaş (2004) öğretmenlerin mesleki ve kişisel niteliklerini; Turan ve Aktan (2008) okul hayatında olan ve olması gereken sosyal değerleri; Baştepe (2009) etkili okulun niteliklerini; Çengelci, Hancı ve Karaduman (2013) okul ortamındaki değerler eğitimi; Bakioğlu ve Bahçeci (2010) velilerin okul imajına yönelik görüşlerini; Aksoyalp (2010) 21. yüzyılda okul yöneticisinin niteliğini; Karadağ (2011) okul müdürlerinin niteliklerini öğretmenlerin gözünden; Sezer (2016) ise ideal öğretmenlerin niteliklerini yöneticilerin gözünden incelemiştir. Göksoy, Emen ve Aksoy (2013) okullardaki güvenlik sorunlarını, Kara ve Bozbayındır (2019) aday öğretmenlerin okul kavramına ilişkin algılarını, Kara (2020) pedagojik formasyon programı öğrencilerinin ideal öğretmen kavramına yönelik metaformlarını araştırmıştır. Yapılan bu araştırmalara bakıldığında daha çok öğretmen ve yönetici nitelikleri üzerinde durulduğu ve okulların sahip olması gereken niteliklerin genel olarak araştırılmadığı görülmektedir. Okuldaki değerler üzerinde yapılan araştırmalara bakıldığında genel olarak değerlerin kazanımı üzerinde durulduğu da (Berkant, Efendioğlu & Sürmeli, 2014; Doktaş-Yeşiltaş, 2015) görülmektedir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerine göre okulların sahip olması gereken niteliklerin neler olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Eğitim sisteminin en önemli öğelerinden biri öğretmenlerdir. Öğretmenler sürekli olarak okul ortamında bulundukları ve zamanlarının çoğunu okulda geçirdikleri için genel anlamda okulların sahip olması gereken niteliklerin neler olduğunun farkındadırlar. Okulların eksikliklerini de en iyi öğretmenler bilmektedir. Bu araştırma ile okulların sahip olması gereken niteliklerin neler olduğu bu konuda birincil deneyime sahip olan öğretmenler tarafından belirlenecektir. Araştırmanın bu yönüyle alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın ana amacı sınıf öğretmenlerinin gözünden okullarda bulunması gereken niteliklerin bütüncül bir bakış açısıyla belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okulların sahip olması gereken değerler nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okulların sahip olması gereken fiziksel yapı ve donanım nasıl olmalıdır?
3. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okullarda çalışacak öğretmenlerin nitelikleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okulların sahip olması gereken yönetim anlayışı nasıl olmalıdır?
5. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okullar ile geleneksel okullar arasındaki farklar nelerdir?
6. Sınıf öğretmenlerine göre kuracakları okullardan yetişecek öğrencilerin nitelikleri nelerdir?

Yöntem

Bir okulda bulunması gereken niteliklerin neler olduğu ile ilgili sınıf öğretmenlerinin düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yönelik olarak gerçekleştirilen bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. “Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez.” (Yıldırım & Şimşek, 2011: 72). Öğretmenlerin okullarda bulunmasını istediği nitelikler (değerler, fiziksel yapı ve donanım, öğretmenlerin nitelikleri, yönetim anlayışı, yetişecek öğrenci nitelikleri) farkında olduğumuz olgulardır. Ancak bunların

derinlemesine ve ayrıntılı biçimde anlatılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırmaya hız ve pratiklik kazandırılır. Çünkü kolay ulaşılabilir durum örneklemesinde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 113). Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen bir hizmet içi eğitim faaliyetine gönüllü olarak katılan 44 sınıf öğretmeninden araştırmanın verilerinin toplandığı formu eksiksiz dolduran 32 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Formlar eğitime katılan ve gönüllü olan 44 öğretmene dağıtılmıştır. Ancak bazı formlar özensiz doldurulmuş, bazı formlar da ise eksik bölümler bulunmaktadır. Bu nedenle 44 formdan 32'si değerlendirmeye alınmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin 26'sı fiilen öğretmenlik, 6'sı da yöneticilik yapmaktadır. Öğretmenlerin 18'i bayan 14'ü erkektir. 5 öğretmen sınıf öğretmenliği dışında bir alandan, 27 öğretmen ise sınıf öğretmenliğinden mezun olmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri MEB tarafından bir hizmet içi eğitim kapsamında oluşturulan “Geleceğin Okulunu Tasarlıyorum” isimli form aracılığıyla toplanmıştır. Formun görev kısmında; katılımcıların bir okul kuracağı ve bunun için de kuracakları okulun niteliklerini belirlemeleri istenmektedir. Formda okulun adı ile başlayan 13 bölümün doldurulması istenmektedir. Bu araştırmada formdaki “Değerler, Fiziksel Yapı ve Donanım, Çalışacak Öğretmenlerin Nitelikleri, Yönetim Anlayışı, Geleneksel Okullarla Farkları, Nasıl Bir Öğrenci Yetiştirmek İstiyorsunuz/Mezun Öğrencilerinizin Taşıyacağı Nitelikler” bölümleri analiz edilmek için değerlendirilmeye alınmıştır. Sınıf öğretmenlerinin formun ilgili bölümlerine yazdıkları ile okullarda bulunması gereken niteliklerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verileri betimsel analiz yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde temel amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 224). Araştırma verilerinin toplandığı formda yer alan her bir bölüm ayrı ayrı analiz edilerek tekrar eden ifadeler (kodlar) belirlenmiştir. Kodların karşısında ise ifade eden öğretmenin bilgisi verilmiştir. Etik kurallara uymak için öğretmenlerin kimlikleri gizlenmiş ve Ö1, Ö2 şeklinde öğretmenler kodlanmıştır. Formda yer alan her bölüm de kategori olarak tespit edilmiştir.

Araştırmacının Rolü

Yapılan bu araştırma, MEB tarafından gerçekleştirilen bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılan öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı bu hizmet içi eğitimde eğitimci olarak görev almıştır. Araştırma verilerinin toplandığı form hizmet içi eğitimin içinde yer alan bir etkinliktir. Formlar araştırmacı tarafından dağıtılmış, nasıl dolduracakları hakkında öğretmenlere bilgi verilmiştir. Doldurulan formlar eğitici tarafından tekrar toplanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın birinci sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 1: Okulların Sahip Olması Gereken Değerler (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Değerler	Sevgi	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32	28	22,4
	Saygı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö14, Ö16, Ö17, Ö19, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö30, Ö31, Ö32	22	17,6
	Milli-manevi değ.	Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö14, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28	16	12,8
	Ahlaki değerler	Ö1, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö18, Ö19, Ö20, Ö24, Ö28	10	8
	Hoşgörü	Ö1, Ö3, Ö11, Ö14, Ö17, Ö20, Ö21, Ö22, Ö26, Ö31	10	8
	Adalet	Ö1, Ö6, Ö23, Ö25, Ö26, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32	9	7,2
	Bilimsellik	Ö8, Ö9, Ö18, Ö26, Ö27, Ö30	6	4,8
	Doğruluk-dürüstlük	Ö8, Ö10, Ö26, Ö27, Ö29, Ö30,	6	4,8
	Empati	Ö4, Ö20, Ö21, Ö23	4	3,2
	Çalışkanlık	Ö14, Ö26, Ö30,	3	2,4
	Dostluk	Ö16, Ö26, Ö32	3	2,4
	Güven	Ö4, Ö13, Ö16	3	2,4
	İşbirliği	Ö15, Ö25, Ö29	3	2,4
	Merhamet	Ö10, Ö32	2	1,6
Toplam			125	100

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin kuracağı okulların sahip olması gereken değerlerin insani değerler etrafında toplandığı görülecektir. 32 öğretmen tarafından 14 farklı değer 125 kez ifade edilmiştir. Sevgi değeri öğretmenler tarafından en çok ifade edilen değerdir. 32 öğretmenin 28'i bu değer okullarında bulunmasını istemiştir. En çok ifade edilen ikinci değer ise 22 öğretmen tarafından söylenen saygı değeridir. Bu iki değer ardından ise milli ve manevi değerler (16) en çok ifade edilen değer olmuştur. Hoşgörü ve ahlaki değerlerin de okullarda bulunması gerektiğini 10'ar öğretmen ifade etmiştir.

Örneğin Ö1 “Geleceğin Okulunu Tasarlıyorum formundaki değerler bölümüne “*Adalet, edep, saygı, sevgi, hoşgörü, eşitlikten çok adalet*” ifadelerini yazarak kuracağı okulda bulunmasını istediği değerleri ifade etmiştir. Ö18 ise “*Vatanseverlik, ahlak, sevgi, saygı, bilimsellik*” ifadelerini değerler bölümüne yazmıştır.

Araştırmanın ikinci sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 2: Okulların Sahip Olması Gereken Fiziksel Yapı ve Donanım (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Fiziksel yapı ve donanım	Doğal çevre	Ö1, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö16, Ö17, Ö20, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö31, Ö32	16	23,53
	Teknoloji donanımlı	Ö2, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö19, Ö20, Ö22, Ö25, Ö26, Ö28, Ö29, Ö30, Ö32	14	20,59
	Tasarım-beceri atölyeleri olmalı	Ö6, Ö7, Ö11, Ö15, Ö17, Ö21, Ö24, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	12	17,65
	Geniş-ferah sınıflar	Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö16, Ö17, Ö19, Ö22, Ö23, Ö25	11	16,18
	Tüm sosyal alanları olmalı (yüzme havuzu, kütüphane vb.)	Ö5, Ö7, Ö14, Ö15, Ö20, Ö21, Ö30	7	10,29
	Esnek bir ortam (renkli-değiştirilebilir)	Ö4, Ö18, Ö23	3	4,41
	Materyalleri tam	Ö2, Ö20, Ö22	3	4,41
	Rahat (ev ortamı gibi)	Ö18, Ö19	2	2,94
Toplam			68	100

Tablo 2 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenler kuracakları okullarda fiziksel yapı ve donanım ile ilgili 8 farklı niteliğin olmasını istemişlerdir. Öğretmenlerin yarısı (16) okulların doğal bir çevrede bulunması gerektiğini söylemişlerdir. 14 öğretmen okulların teknoloji donanımlı olmasını, 12 öğretmen tasarım beceri atölyelerinin ve 11 öğretmen geniş ve ferah sınıfların bulunmasını istemişlerdir.

Ö14 formdaki fiziksel yapı ve donanım bölümüne “*Eğitim-öğretimin yanında sosyal etkinliklerin de eksiksiz yapılabildiği donanımda bir okul*” ifadelerini yazarak böyle bir okul kurmak istediğini ifade etmiştir. Ö5 ise kuracağı okulda “*Geniş ve ferah sınıflar, laboratuvarlar, resim-müzik salonları, spor salonları tiyatro, sinema, yüzme salonu*” bulunmasını istemektedir.

Araştırmanın üçüncü sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 3: Okullarda Çalışacak Öğretmenlerin Nitelikleri (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Çalışacak öğretmenlerin nitelikleri	Donanımlı	Ö4, Ö6, Ö7, Ö11, Ö14, Ö16, Ö19, Ö20, Ö22, Ö27, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32	14	13,59
	Kendini geliştiren	Ö1, Ö8, Ö9, Ö12, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö25, Ö27, Ö32	14	13,59
	Çocuklara hitap edebilen	Ö4, Ö5, Ö11, Ö13, Ö16, Ö17, Ö18, Ö27, Ö30	9	8,74
	Yenilikçi	Ö1, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö21, Ö24, Ö32	8	7,77
	Sevgi dolu	Ö5, Ö6, Ö10, Ö13, Ö18, Ö19, Ö3	7	6,80
	Vicdan sahibi	Ö2, Ö14, Ö20, Ö22, Ö25, Ö30, Ö31	7	6,80
	Araştırmacı	Ö1, Ö8, Ö9, Ö19, Ö27, Ö28	6	5,83
	Enerjik	Ö4, Ö6, Ö11, Ö12, Ö21, Ö23	6	5,83
	Geniş ufuklu	Ö3, Ö8, Ö9, Ö25, Ö28, Ö31	6	5,83
	İdealist	Ö5, Ö12, Ö18, Ö23	4	3,88
	Öğrenmeye ve araştırmaya yönelten	Ö3, Ö24, Ö25, Ö28	4	3,88
	Sabırlı	Ö14, Ö16, Ö17, Ö31	4	3,88
	Mesleğini seven	Ö18, Ö22, Ö32	3	2,91
	Çalışkan	Ö5, Ö14	2	1,94
	Milli manevi değerlere önem veren	Ö20, Ö21	2	1,94
	Mutlu	Ö10, Ö32	2	1,94
	Saygılı	Ö1, Ö29	2	1,94
	Sosyal veya sportif yetkinlik	Ö15, Ö26	2	1,94
	Dürüst	Ö6	1	0,97
	Toplam		103	100

Tablo 3 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin kuracakları okullarda çalışacak öğretmenlerin farklı niteliklere sahip olması gerektiğini ifade etmişlerdir. 19 farklı nitelik 103 kez çalışmaya katılan öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Öğretmenler kuracakları okulda donanımlı ve kendini geliştiren (14) öğretmenler istemektedirler. Ayrıca 9 öğretmen çocuklara hitap edebilmelerini, 8 öğretmen yenilikçi olmalarını, 7 öğretmen görev yapacak öğretmenlerin vicdan sahibi ve yine 7 öğretmen sevgi dolu olmalarını istemektedir.

Ö30 kuracağı okulda çalışacak öğretmenlerin niteliklerini şu şekilde ifade etmiştir: “*Kendi alanında uzmanlaşmış öğretmenler. Öğrencilerle iletişimi güçlü, empati yeteneği olan öğretmenler.*” Ö2 ise forma “*vicdan sahibi (kendi çocuğuna nasıl bir öğretmen istiyorsa)*” ifadesini yazarak görev yapacak öğretmenlerin vicdanlı olmasını istemiştir.

Araştırmanın dördüncü sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 4: Okulların Sahip Olması Gereken Yönetim Anlayışı (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Yönetim anlayışı	Adaletli (eşit mesafede)	Ö1, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö18, Ö19, Ö25, Ö26, Ö30	10	17,54
	Özgür (fikrlere değer verilen)	Ö3, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö18, Ö26, Ö29, Ö30	10	17,54
	Çalışanları destekleyen	Ö8, Ö9, Ö10, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21	9	15,79
	Empati	Ö2, Ö5, Ö21, Ö23, Ö27	5	8,77
	Esnek Kurallar	Ö3, Ö12, Ö14, Ö24, Ö28	5	8,77
	Motive eden	Ö21, Ö24, Ö29, Ö31, Ö32	5	8,77
	Yenilikçi	Ö10, Ö14, Ö19, Ö22, Ö31	5	8,77
	Ortak yönetim (öğretmenler tarafından)	Ö4, Ö7, Ö11, Ö28	4	7,02
	Saygılı	Ö23, Ö26, Ö30, Ö32	4	7,02
	Toplam		57	100

Tablo 4 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenler kuracakları okulda yönetim anlayışının 9 farklı nitelikte olmasını istemişlerdir. 10 öğretmen yönetim anlayışında adaletin ve yine 10 öğretmen özgürlüğün esas olmasını istemektedir. 9 öğretmen de çalışanları destekleyen bir yönetim yaklaşımının bulunması gerektiğini ifade etmiştir.

Ö23 kuracağı okulda bulunmasını istediği yönetim anlayışını “*anlayışlı ve saygılı*” olarak ifade etmiştir. Ö1 ise istediği yönetim anlayışını “*Herkese eşit mesafede durma*” olarak belirtmiştir.

Araştırmanın beşinci sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 5: Okulların Geleneksel Okullardan Farkları (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Geleneksel okullarla farkları	Yenilikçi anlayış	Ö4, Ö8, Ö11, Ö13, Ö20, Ö21, Ö22, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	12	25,53
	Yaparak yaşayarak öğrenme	Ö3, Ö9, Ö11, Ö16, Ö19, Ö21, Ö24, Ö27, Ö31	9	19,15
	Fiziksel açıdan farklı (ev ortamı)	Ö7, Ö17, Ö18, Ö23, Ö32	5	10,64
	İhtiyaç kadar eğitim	Ö1, Ö5, Ö12, Ö18, Ö19	5	10,64
	Sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlere zaman ayıran	Ö5, Ö14, Ö15, Ö21, Ö31	5	10,64
	Esnek müfredat	Ö1, Ö4, Ö12	3	6,38
	Ahlaki eğitim	Ö8, Ö9	2	4,26
	Herkes mutlu	Ö10, Ö24	2	4,26
	Ezber yok	Ö2	1	2,13
	Kuralları veli ve öğretmenin belirlemesi	Ö4	1	2,13
	Sınav yok	Ö2	1	2,13
	Teknolojik	Ö11	1	2,13
	Toplam		47	100

Tablo 5 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenler 12 farklı nitelikte kuracakları okulların geleneksel okullarla farklarını belirlemiştir. En fazla öğretmen tarafından dile getirilen farklılık kurulacak okullarda yenilikçi bir anlayışın olacağıdır. Ayrıca 9 öğretmen de yaparak yaşayarak öğrenmenin kurulacak okullarda farklılık oluşturacağını ifade etmiştir. 5'er öğretmen sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlere zaman ayırmanın, ihtiyaç kadar eğitim vermenin ve fiziksel açıdan ev ortamı gibi bir ortam oluşturma'nın geleneksel okullardan farklılık göstereceğini söylemişlerdir.

Ö15 kuracağı okulun geleneksel okullarla olan farkını “*Sadece ders değil, sosyal ve sportif faaliyetlerle de öğreten okul*” şeklinde belirtmiştir. Ö8 ise “*Öncelikli olarak çocukları ahlak yönünden geliştiren, hayata hazırlayan bir okul*” ifadeleriyle kuracağı okulun geleneksel okullardan farkını ortaya koymuştur.

Araştırmanın altıncı sorusuna cevap verebilmek için yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 6: Okullardan Yetiştirecek Öğrencilerin Sahip Olması Beklenen Nitelikler (N=32)

Kategori	Kodlar	Öğretmenler	f	%
Yetiştirmek istediği öğrencilerin nitelikleri	Değerlere saygılı, sahip	Ö3, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö15, Ö18, Ö19, Ö20, Ö23, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30, Ö32	17	10,83
	Sevgi dolu	Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö18, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24, Ö31	13	8,28
	Araştırmacı	Ö2, Ö5, Ö10, Ö11, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23, Ö28, Ö29, Ö30	11	7,01
	Saygılı	Ö12, Ö15, Ö18, Ö23, Ö24, Ö27, Ö28, Ö30, Ö31, Ö32	10	6,37
	Kendini gerçekleştirmiş	Ö1, Ö5, Ö7, Ö22, Ö24, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29	9	5,73
	Özgüvenli	Ö4, Ö8, Ö12, Ö13, Ö16, Ö17, Ö19, Ö20, Ö27	9	5,73
	Ahlaklı	Ö6, Ö8, Ö9, Ö13, Ö19, Ö20, Ö24, Ö28	8	5,10
	Kendi ayakları üzerinde duran	Ö2, Ö4, Ö5, Ö17, Ö18, Ö22, Ö30, Ö31	8	5,10
	Mutlu	Ö1, Ö6, Ö8, Ö14, Ö17, Ö20, Ö24, Ö29	8	5,10
	Donanımlı (Tek. Bilgi)	Ö2, Ö4, Ö13, Ö18, Ö20, Ö25, Ö31	7	4,46
	Girişimci	Ö4, Ö5, Ö10, Ö11, Ö14, Ö21, Ö22	7	4,46
	Üreten	Ö4, Ö6, Ö11, Ö24, Ö31, Ö32	6	3,82
	Yardımsaver-merhametli	Ö5, Ö15, Ö19, Ö21, Ö31, Ö32	6	3,82
	Başarılı	Ö3, Ö4, Ö15, Ö16, Ö31	5	3,18
	Çevre bilinci kazanmış	Ö9, Ö13, Ö22, Ö29, Ö31	5	3,18
	Dürüst	Ö6, Ö8, Ö9, Ö11, Ö23	5	3,18
	Sevdiği işi yapan	Ö2, Ö3, Ö6, Ö24	4	2,55
	Sorumluluk sahibi	Ö7, Ö16, Ö17, Ö29	4	2,55
	Yenilikçi	Ö4, Ö16, Ö21, Ö30	4	2,55
	Faydalı	Ö4, Ö5, Ö14	3	1,91
	Hayal gücü gelişmiş	Ö3, Ö19, Ö30	3	1,91
	Umutlu	Ö3, Ö7, Ö10	3	1,91
	Hoşgörülü	Ö21, Ö25	2	1,27
	Toplam		157	100

Tablo 6 incelendiğinde, katılımcı öğretmenler tarafından en fazla farklı görüşün ifade edildiği tablo olduğu görülecektir. Öğretmenlerin kuracağı okullardan yetişen öğrencilerin 23 farklı niteliğe sahip olması istenmektedir. Bu 23 farklı nitelik 157 kez ifade edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin yarısından fazlası (17) yetişecek öğrencilerin toplumun değerlerine sahip ve saygılı olmasını istemektedirler. 13 öğretmen sevgi dolu, 11 öğretmen araştırmacı, 10 öğretmen de saygılı olmalarını istemektedir.

Ö4 kuracağı okuldan yetişecek öğrencilerin niteliklerini şu şekilde ifade etmiştir: “*Çağın gerektirdiği teknolojiyle donatılmış, yenilikçi, problemlere anında çözüm üretebilen, özgüvenli, faydalı, sevgi dolu öğrenci. Toplum tarafından kabul gören, kendi kararlarını kendisi verebilen, üreten, çözüm bulan öğrenci.*” Ö32’nin görüşleri de şu şekildedir: “*En başta merhametli, çevresindeki hiçbir şeyin niçin var olduğunu bilen, kâinata saygı duyan. Tüm değerleri öğrenmiş, davranışa dönüştürmüş, üreten bireyler.*”

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, araştırmanın teması okulların sahip olması gereken nitelikler olarak belirlenmiştir. Kategoriler ise değerler, fiziksel yapı ve donanım, çalışacak öğretmenlerin nitelikleri, yönetim anlayışı, geleneksel okullarla farkları, yetişecek öğrencilerin nitelikleri olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları ve bu sonuçların alanyazındaki diğer araştırmalar ile tartışılması da aşağıda verilmiştir.

1. Öğretmenlerin kuracakları okulda bulunmasını en çok istediği değerler sırasıyla; sevgi, saygı ve milli ve manevi değerlerdir. Bu sonuca bezer araştırma sonuçları bulunmaktadır. Gökdaş ve Ak (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, ortaokul öğrencilerinin birbirine saygılı öğrenciler ve daha şefkatli öğretmenler istedikleri belirlenmiştir. Yine Aktürk-Çopur (2017) ilkökul öğrencilerinin barış, sevgi ve hoşgörü dolu bir okul ortamı istediklerini tespit etmiştir. Devletler de milli manevi değerlerin yetişen nesile aktarılmasını istemektedir. Örneğin Endonezya Cumhuriyeti dini ve milli değerlerin öğrencilere aşılması yoluyla karakter gelişiminin sağlanmasını amacıyla Cumhurbaşkanlığı kararı çıkarmıştır (Suyitno, vd. 2019).

2. Öğretmenler kuracakları okuldaki fiziksel yapı ve donanımla ilgili olarak en çok; okulların doğal bir çevrede bulunmasını, teknoloji donanımlı olmasını, tasarım beceri atölyelerinin ve geniş ve ferah sınıfların bulunmasını istemişlerdir. Bu sonuç alanyazına paraleldir. Öğrencilerle yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar bulunmuştur. Aktürk-Çopur (2017) tarafından yapılan bir araştırmada ilkökul öğrencileri okullarında; spor salonu ve havuz, oyun parkı, her ders için ayrı derslik, daha çok doğal alan, hayvanat bahçesi, kütüphane, bilişim odası, akıllı tahta, bilim/deney köşeleri vb. istediklerini belirlemiştir. Gökdaş ve Ak da (2019) yaptıkları araştırmada ortaokul öğrencilerinin; daha çok yeşil okul bahçeleri, geniş/temiz/rengârenk sınıflar ve teknoloji donanımlı okullar istediklerini bulmuşlardır. Helvacı ve Aydoğan’a (2011) göre okulların etkili bir eğitim-öğretim sunmaları için eğitim teknolojisiyle donatılmalı ve iyi bir fiziksel yapıya sahip olmalıdır. Veltri, Banning ve Davies (2006) rahat olmayan öğrenme ortamlarının öğrencilerde huzursuzluk ve çaresizlik hissi yarattığını ifade etmektedir. Bundan dolayı da okulların fiziksel yapılarının öğrenci gelişimine (fiziksel, sosyal ve psikolojik) uygun olması gerekmektedir.

3. Öğretmenler kuracakları okulda görev alacak öğretmenlerin şu niteliklere sahip olmasını en çok istemişlerdir: Donanımlı ve kendini geliştiren, çocuklara hitap edebilen, yenilikçi, vicdan sahibi ve sevgi dolu olan öğretmenler. Öğretmen özellikleri öğrencileri etkilemektedir. Rivkin, Hanushek ve Kain (2005) öğretmen kalitesinin öğrenci başarısı üzerinde büyük etkisi olduğunu belirlemişlerdir. Helvacı ve Aydoğan (2011) nitelikli öğretmenlerin özelliklerini; eğitim yaşantısı, ifade gücü, hizmet içi çalışmaları, kullandığı öğretim stratejileri olarak saymıştır. Eğitim yaşantısı ve hizmet içi çalışmaları öğretmenlerin donanımlı ve kendini geliştiren olmaları ile ilgilidir. Hizmet içi eğitim çalışmalarına katılan öğretmenler kendilerini sürekli geliştirmektedir. İfade gücü ise çocuklara hitap edebilmekle ilişkilidir. Yenilikçi öğretmenler çağdaş öğretim

stratejilerini kullanır. Sezer (2016) araştırmasında ideal öğretmen niteliklerinin; iletişim/iletişim becerileri, öğrencilere yakınlık, yeniliğe açıklık, gelişmeye açıklık vb. olduğunu belirlemiştir. Elde edilen bu sonuçlar araştırma sonuçları ile benzerdir.

4. Öğretmenler kuracakları okuldaki yönetim anlayışının; adaletli olmasını, özgürlüğü esas almasını ve çalışanları desteklemesini en çok istemişlerdir. Araştırmanın bu sonucu diğer araştırma sonuçlarıyla da paralellik arz etmektedir. Okullarda hâkim olan yönetim anlayışını oluşturacak olan okul yöneticileridir. Gürbüz, Erdem ve Yıldırım (2013) araştırmalarında, başarılı okul müdürlerinin çalışanlarının iş doyumunu sağlayan müdürler olduğunu belirlemişlerdir. İş doyumunu sağlanmak için de çalışanların motive edilmesi ve morallerinin yüksek tutularak desteklenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca iyi yöneticilerin kendilerine verilen yetkileri çalışanları rahatsız etmeyecek yani adaletli biçimde kullanmaları gerektiğini tespit etmişlerdir. Çubukçu ve Girmen'e (2006) göre okulların etkili okul olabilmeleri yöneticilerin liderlik özelliğine bağlıdır. Lider yöneticilerin bir özelliği de adaletli olmalarıdır. Scheerens (1988; akt. Çubukçu ve Girmen, 2006) etkili okullardaki yönetici davranışları ile ilgili araştırmasında yöneticilerin öğretmenleri desteklediğini belirlemiştir. Aynı şekilde Valentine ve Prater (2011) yaptıkları araştırmada öğretimi ve müfredat gelişimini destekleyen temel liderlik davranışlarının başarıyla ilişkisini tespit etmişlerdir.

5. Öğretmenler kuracakları okullar ile geleneksel okulların farkları olarak; yenilikçi bir anlayışın olmasını, yaparak yaşayarak öğrenmenin olmasını, sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlere zaman ayrılmasını, ihtiyaç kadar eğitim verilmesini, fiziksel açıdan ev ortamı gibi ortamın olmasını en çok ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bu farklardan bahsetmesi mevcut okullarda bu niteliklerin bulunmadığı veya standart olarak her okulda bulunmadığı anlamını taşımaktadır. Aslında yaparak-yaşayarak öğrenme mevcut okullarda görev yapan öğretmenlerimizin de sağlayabileceği bir niteliktir. Keza yenilikçi anlayışta aynı şekilde öğretmenlerimiz tarafından gerçekleştirilebilir. Fiziksel açıdan sınıfların ev ortamı gibi olmasının sağlanmasını da ancak sınıf öğretmenleri gerçekleştirebilir. Sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlere zaman ayrılması ve ihtiyaç kadar eğitim verilmesi ise politika yapıcılar tarafından gerçekleştirilebilecek uygulamalardır. Sonuç olarak öğretmenlerimiz tarafından dile getirilen niteliklerin bir kısmı öğretmenler tarafından gerçekleştirilebilir. Bunların gerçekleştirilmesi ile de okullar etkili okullara dönüşebilirler.

6. Öğretmenler kuracakları okuldan yetişecek öğrencilerin; toplumun değerlerine sahip ve saygılı, sevgi dolu, araştırmacı ve saygılı olmasını en çok istemişlerdir. Bu sonuç Milli Eğitim Bakanlığı'nın beklentileri ile paraleldir. 2018 yılında hazırlanmış olan öğretim programlarının ilkökul düzeyindeki amaçlarından bir tanesinde öğrencilerin ahlaki bütünlüğe sahip olmasına atıfta bulunulmuştur. Ayrıca Türk eğitim sisteminin temel amacının değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmek olduğu vurgulanmıştır. Bakanlık da okullarda yetiştirilecek öğrencilerin toplumun değerleri ile uyumlu olmasını ve çağın gerektirdiği donanımlara sahip olmasını beklemektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 4).

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre şu önerilerde bulunulmuştur.

1. Yeni okullar yapılırken mutlaka geniş bir bahçe içerisinde bulunmasına dikkat edilmelidir. Geniş bir bahçe içerisinde canlı bir çevre oluşturulmalıdır.
2. Okulların teknoloji donanımlarındaki eksikliklerin giderilmesi sağlanmalıdır. Yapılan tasarım-beceri atölyelerinin her okulda açılması sağlanmalıdır.
3. Okullardaki yönetim anlayışlarının adalet temelli olup olmadığı araştırılmalıdır.
4. Bu araştırma sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Alan öğretmenleri ile benzer çalışmalar gerçekleştirilebilir.

5. Araştırma verilerinin toplandığı formda yer alan her bölüm ile ilgili ayrı araştırmalar gerçekleştirilebilir. Örneğin okullarda bulunması gereken değerler konulu ayrı bir çalışma yapılabilir.

Kaynakça

- Aksoyalp, Y. (2010). 21. Yüzyılda okul yöneticisinin niteliği: Öğretim liderliği. *The Journal of SAU Education Faculty*, 20, 140-150.
- Aktürk-Çopur, D. (2017). Çocukların hayallerindeki okul. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-8.
- Aydın, İ. (2015). *Eğitim ve öğretimde etik* (5. basım). Pegem Akademi.
- Bakioğlu, A. & Bahçeci, M. (2010). Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31, 25-55.
- Baştepe, İ. (2009). Etkili okulun eğitim-öğretim süreci ve ortamı boyutlarının nitelikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 76-83.
- Berkant, H. G., Efendioğlu, A. & Sürmeli, Z. (2014). Değerler eğitimine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 9(5), 427-440.
- Buddin, R. & Zamarro, G. (2009). Teacher qualifications and student achievement in urban elementary schools. *Journal of Urban Economics*, 66(2)103-115. <https://dx.doi.org/10.1016/j.jue.2009.05.001>
- Çengelci, T., Hancı, B. & Karaduman, H. (2013). Okul ortamında değerler eğitimi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 33-56.
- Çubukçu, Z. & Girmen, P. (2006). Ortaöğretim kurumlarının etkili okul özelliklerine sahip olma düzeyleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 121-136.
- Doktaş-Yeşiltaş, P. (2015). *Okul müdürlerinin değer ve değer kazanımına ilişkin görüşleri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erdoğan, H. S. (2006). *Toplam kalite yönetimi yönünden müfredat laboratuvar okulları ve diğer okullarda çalışan öğretmenlerin nitelikleri ile okula yönelik tutumları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gökdaş, İ. & Ak, Ş. (2019). Ortaokul öğrencilerinin geleceğin okullarına ilişkin hayalleri. *Kastamonu Education Journal*, 27(5), 2161-2172. <https://dx.doi.org/10.24106/kefdergi.3385>
- Göksoy, S., Emen, E. & Aksoy, C. (2013). Okullarda güvenlik sorunu. *Milli Eğitim*, 200, 123-139.
- Gürbüz, R., Erdem, E. & Yıldırım, K. (2013). Başarılı okul müdürlerinin özellikleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 167-179.
- Helvacı, M. A. & Aydoğan, İ. (2011). Etkili okul ve etkili okul müdürüne ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 42-61.
- Kaplan, İ. (1999). *Türkiye’de milli eğitim ideolojisi*. İletişim Yayınları.
- Kara, M. (2020). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmen ve ideal öğretmen algıları: Bir metafor çalışması. *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, 11(21), 111-132.

- Kara, M. & Bozbayındır, F. (2019). Aday Öğretmenlerin Okul Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması, *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 1(1), 18-34.
- Karadağ, E. (2011). Okul müdürlerinin niteliklerine ilişkin olarak öğretmenlerin oluşturdukları bilişsel kurgular: fenomenolojik bir çözümleme. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 25-40.
- Miller, N.G., Erickson, A. & Yust, B.L. (2001). Sense of place: The relationship between personal objects and job satisfaction and motivation. *Journal of Interior Design*, 27(1), 35-43.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2019). Türkçe dersi öğretim programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-T%C3%BCrk%C3%A7e%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%202019.pdf>
- Prater, M. (2004). *The relative impact of principal managerial, instructional, and transformational leadership on student achievement* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Missouri.
- Rivkin, S., Hanushek, E. & Kain, J. (2005). Teachers, schools, and academic achievement. *Econometrica*, 73(2), 417-458
- Sezer, Ş. (2016). Okul yöneticilerinin ideal öğretmen niteliklerine ilişkin bilişsel kurguları: Repertory grid tekniğine dayalı fenomenolojik bir çözümleme. *Eğitim ve Bilim*, 41(186), 37-51. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2016.6173>
- Suyitno, H., Zaenuri, Sugiharti, E., Suyitno, A. & Baba, T. (2019). Integration of character values in teaching-learning process of mathematics at elementary school of Japan. *International Journal of Instruction*, 12(3), 781-194. <https://doi.org/10.29333/iji.2019.12347a>
- Sünbül, A. M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(1), 597-607.
- Turan, S. & Aktan D. (2008). Okul hayatında var olan ve olması düşünülen sosyal değerler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 227-259.
- Türk Dil Kurumu (2020). *Güncel Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Valentine, J. W. & Prater, M. (2011). Instructional, transformational, and managerial leadership and student achievement: High school principals make a difference. *NASSP bulletin; Reston*, 95(1), 5-30. <https://doi.org/10.1177/0192636511404062>
- Veltri, S., Banning, J. H. & Davies, T. G. (2006). The community college classroom environment: Student perceptions. *College Student Journal*, 40(3), 517-527.
- Vural, R. A. & Sadık, F. (2003). İlköğretim okul binalarının fiziksel açıdan değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28(130), 16-23.
- Yetim, A. A. & Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(2), 541-550.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. basım). Seçkin Yayıncılık.